
Shri Yoga Kalpadruma

శ్రీయోగకల్పద్రుమ

Document Information

Text title : yogakalpadruma

File name : yogakalpadruma.itx

Category : yoga

Location : doc_yoga

Author : Swami Brahmananda

Transliterated by : Ameya Sakhare amaybsakhare at gmail.com

Proofread by : Ameya Sakhare amaybsakhare at gmail.com, NA

Description/comments : See elaborate Hindi commentary on each verse in the link

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 28, 2021

sanskritdocuments.org

శ్రీయోగకల్పద్రుమ

ఓం గం గణపతయే నమః ।
అథ శ్రీయోగకల్పద్రుమప్రారంభః ।
మఙ్గలమ్ ।

(వంశస్థం వృత్తమ్)
ప్రణమ్య యోగీంద్రహృదఙ్ఘ్రిపఙ్కజం
మహేశ్వరం శేషముఖాన్మషింస్తథా ।
బ్రహ్మిణి యోగాగమసారమద్భుతం
సుసాధకాకౌశ్లేశవిబోధసిద్ధయే ॥ ౧॥

(బసన్నతిలకా వృత్తమ్)
హృద్భూభవో నిగమబోధసుమూలకో ద్వి-
స్కన్ధః షడున్నతలతశ్చ యమాదిపర్ణః ।
ధ్యానాదిపుష్పలలితశ్చ విమోక్షసస్యః
స్వార్థదో జయతి యోగసురద్రుమోయమ్ ॥ ౨॥

(ఇంద్రవంశా వృత్తమ్)
ఆవృత్త్యరాగౌ పురుషాణ్ణజన్మనః
పక్షౌ వదస్తీహ సమాధివిత్రమాః ।
యోగాతతాకాశసుఖాధిరోహణం
నూనం తయోర్నాన్యతరేణ సిద్ధ్యతి ॥ ౩॥

(ద్రుతవిలమ్బితం వృత్తమ్)
జనననాశజరోగ్రవనేచరం
త్రివిధతాపకుకణ్ణకసఙ్కలమ్ ।
ఉపరమేత తృషోగ్రదవానలం
జగదరణ్యమవేక్ష్య సుధీరధీః ॥ ౪॥

(ద్రుతవిలమ్బితం వృత్తమ్)
సమపహాయ తు దోషదృశాఖిలం

విజనదేశగతో గతసాధ్వసః ।
సముపకల్ప్య శుభాసనమాత్మనో
దృఢమతిః క్రమశస్తు సమభ్యసేత్ ॥ ౫॥

(ఇంద్రవంశా వృత్తమ్)
జ్ఞానం వదస్తీహ విమోక్షకారణం
తజ్జాయతే నైవ విలోలచేతసి ।
లౌల్యం న యోగేన వినా ప్రశామ్యతి
తస్మాత్తదర్థం హి యతేత సాధకః ॥ ౬॥

(వంశస్థ వృత్తమ్)
హలో లయో మాన్త్రికరాజ సంజ్ఞితో
చతుర్విధం యోగమబాలిశావిదుః ।
త్రయోఽపి రాజోపగతా భవన్త్యత-
స్తదర్థమేవేహ యతేత కోవిదః ॥ ౭॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)
జగుస్తదఙ్గాష్టకముత్తమాశయా
యమాదిసంజ్ఞం యమివర్యసేవితమ్ ।
సమాసతస్తస్యఫలం చ లక్షణం
వదామి వృద్ధర్షిమతానురోధతః ॥ ౮॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)
అహింసనం సత్యమచౌర్యమార్జవం
క్షమా ధృతిశ్శౌచముపస్థనిగ్రహః ।
మితాశనం దీనజనానుకమ్పనం
యమా ధశైతే మునివర్యసమ్మతాః ॥ ౯॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)
జపస్తపో దానమథాగమశ్రుతి-
స్తథాస్తికత్వం వ్రతమీశ్వరార్చనమ్ ।
యథాప్తితోషోమతిరప్యపత్రపా
బుధైర్దైతే నియమాః సమీరితాః ॥ ౧౦॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)
స్థలత్యసౌ నైవ యదా కథఞ్చనా-

చలాశయోఽహింసనముఖ్యశీలతః ।
 తదా తు తజ్ఞాని ఫలాన్యపాశ్చుతే-
 ౨విరోధముఖ్యాన్యచిరాదుదారధీః ॥ ౧౧॥

(ఇన్ద్రవంశా వృత్తమ్)
 పీఠాన్యనల్పాని వదన్తి యోగిన-
 న్నేషాం చతుష్కం తు తథోత్తమోత్తమమ్ ।
 తత్రాపి యత్స్యైర్వ్యసుఖావహం భవే-
 తచ్చైవ యోగేపురిహాభ్యసేత్సదా ॥ ౧౨॥

(ద్రుతవిలమ్బితం వృత్తమ్)
 అనలసత్వముపస్థబలక్షయో-
 ౨నిలనిరోధపటుత్వమనూర్మితా ।
 పవనమన్థరతాప్యపజాయతే
 స్థిరమతేరిహపీఠజయాత్కిల ॥ ౧౩॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)
 తతోఽనిలాయామచతుష్కమభ్యసే-
 దహర్నిశం రేచకముఖ్యసంజ్ఞకమ్ ।
 క్రియాభిరాశుద్ధతనుర్మితక్రియః
 శనైశ్చవైర్దేశికవాక్యచోదితః ॥ ౧౪॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)
 శిరావిశుద్ధిరఠరానలోన్నతి-
 స్తథాక్షదోషాపచయోంఽగలాఘవమ్ ।
 సుశక్తిబోధో మనసశ్చ యోగ్యతా
 విధారణా స్వస్య తతోభిజాయతే ॥ ౧౫॥

(ఇన్ద్రవంశా వృత్తమ్)
 భోగోన్ముఖాక్షేఘనివర్తనం సదా-
 ౨సంసర్గతో దోషదృశా చ దీర్ఘయా ।
 సంస్థాపనం యచ్చ మనోనురోధతో
 యోగస్య తత్పఞ్చమమక్లమీరితమ్ ॥ ౧౬॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)

సురప్రసాదో మనసః ప్రసన్నతా
తపఃప్రవృద్ధిస్తపి దైన్యసంక్షయః ।
ద్రుతం ప్రవేశశ్చ తథైవ సంయమే
జితేన్ద్రియస్యేహ కిలోపజాయతే ॥ ౧౭॥

(వంశస్థం వృత్తమ్)

హృదాదిదేశేషు వికృష్య సర్వతో
విధారణం యన్మనసోఽస్థిరాత్మనః ।
ముహుర్ముహుర్లైర్యమిహోపలమ్బ్యై
సుధారణా సా విబుధైరుదీరితా ॥ ౧౮॥

(ఇన్ద్రవంశా వృత్తమ్)

వృత్త్యేకతానత్వమఖణ్ణితం తు య-
త్తత్రాన్యసంకల్పవికల్పజాలకైః ।
తైలస్య ధారేవ సమాధిగోచరం
ధ్యానం తదేవాహురదీనచేతసః ॥ ౧౯॥

(ఇన్ద్రవంశా వృత్తమ్)

ధ్యేయస్వరూపోపగతం యదా మనో
విస్మృత్య చాత్మానమథావతిష్ఠతే ।
సంకల్పహాగాపగతం తమన్త్రిమం
యోగస్య సంతోఽవయవం ప్రచక్షతే ॥ ౨౦॥

(ఇన్ద్రవంశా వృత్తమ్)

ఏతత్త్రయం సంయమమాహురుత్తమా
యోగస్య ముఖ్యం కరణం సుదుర్గమమ్ ।
సిద్ధ్యాఽస్య సిద్ధ్యోఽమిహాశ్చుతేజ్ఞాసా
యోగంవిశత్యవ్యచిరం మహాశయః ॥ ౨౧॥

(ఇన్ద్రవంశా వృత్తమ్)

వైరాగ్యమాశ్రిత్య పరం తథేశ్వరా
ధ్యానేన విఘ్నానఖిలాఞ్చయేద్యమి ।
సంక్షిప్య చేతఃపరమాత్మసద్మని
సఞ్చిన్నయేదేకమథోత్తమాక్షరమ్ ॥ ౨౨॥

(ఇన్ద్రవంశా వృత్తమ్)

సంవిశ్వ యోగం పరమం తు ధీరధీ-
రేకత్వమానీయ తథాత్మచేతసోః ।
ప్రోత్సార్థ్య సజ్కల్పవికల్పసంజ్ఞాయం
కింఞ్చిత్స్మరేన్నైవ తతస్త్యతస్త్రితః ॥ ౨౩ ॥

(ఇంద్రవంశా వృత్తమ్)
ఇత్థం పరానందపదార్పితాశయో
యోగీవిలూనాఖిలకర్మబంధనః ।
స్వైరశ్చిరం సంవిచరత్యుదారధీ-
రత్త్వైవ వాఽముత్ర విముచ్యతేఽథవా ॥ ౨౪ ॥

(ద్రుతవిలంబితం వృత్తమ్)
పరమయోగరహస్యమితీరితం
పరమహంసజనేన సమాసతః ।
పఠతి యశ్చ సమాచరతీహ వై
పఠతి జాతు స నోగ్రభవార్ణవే ॥ ౨౫ ॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసస్వామిబ్రహ్మానందవిరచితో
యోగకల్పద్రుమః సమూర్ణః ॥

Encoded and proofread by Ameya Sakhare amaybsakhare at gmail.com

---

—
Shri Yoga Kalpadruma

pdf was typeset on August 28, 2021

—
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

